

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

15. marts 2018*

»Præjudiciel forelæggelse – antagelse til realitetsbehandling – antidumping – gyldigheden af en forordning om opfyldelse af en dom afsagt af Domstolen, hvorved tidligere forordninger er blevet erklæret ugyldige – opfyldelsesforpligtelse – retsgrundlag – forordning (EF) nr. 1225/2009 – artikel 14 – fastsættelse af kriterierne for medlemsstaternes opkrævning af antidumpingtold – påbud om, at de nationale toldmyndigheder indstiller godtgørelsen af antidumpingtold – genoptagelse af den procedure, som var indledt, før forordningerne blev erklæret ugyldige – artikel 10 – forbud mod tilbagevirkende kraft – EF-toldkodeksen – artikel 221 – forældelse – artikel 236 – godtgørelse af told, som ikke skyldes«

I sag C-256/16,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Finanzgericht Düsseldorf (domstol i skatte- og afgiftsretlige sager i Düsseldorf, Tyskland) ved afgørelse af 20. april 2016, indgået til Domstolen den 9. maj 2016, i sagen

Deichmann SE

mod

Hauptzollamt Duisburg,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, L. Bay Larsen, og dommerne J. Malenovský (refererende dommer), M. Safjan, D. Šváby og M. Vilaras,

generaladvokat: M. Campos Sánchez-Bordona,

justitssekretær: fuldmægtig M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. maj 2017,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Deichmann SE ved Rechtsanwälte D. Ehle og C. Zimmermann, advocaat S. De Knop og avocat A. Willems,
- Europa-Kommissionen ved L. Armati, K. Blanck-Putz, L. Grønfeldt, N. Kuplewatzky og T. Maxian Rusche, som befuldmægtigede,

* Processprog: tysk.

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 20. juli 2017,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører gyldigheden af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/223 af 17. februar 2016 om fastlæggelse af en procedure for vurdering af en række anmodninger om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling fra eksporterende producenter i Kina og Vietnam og om gennemførelse af Domstolens dom i de forenede sager C-659/13 og C-34/14 (EUT 2016, L 41, s. 3, herefter »den omtvistede forordning«).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Deichmann SE og Hauptzollamt Duisburg (hovedtoldkontoret i Duisburg, Tyskland) (herefter »toldkontoret«) vedrørende en anmodning om godtgørelse af antidumpingtold, som er blevet betalt ved import af fodtøj med overdel af læder til Den Europæiske Union.

Retsforskrifter

Antidumpingforskrifterne

- 3 De faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tvisten i hovedsagen og den omtvistede forordning, indtraf i en periode, hvor vedtagelsen af antidumpingforanstaltninger i EU successivt blev reguleret ved Rådets forordning (EF) nr. 384/96 af 22. december 1995 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EFT 1996, L 56, s. 1, berigtiget i EFT 1999, L 94, s. 27, og EFT 2000, L 263, s. 34), som ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 2117/2005 af 21. december 2005 (EUT 2005, L 340, s. 17) (herefter »forordning nr. 384/96«) og herefter ved Rådets forordning (EF) nr. 1225/2009 af 30. november 2009 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Det Europæiske Fællesskab (EUT 2009, L 343, s. 51, berigtiget i EUT 2010, L 7, s. 22, og EUT 2016, L 44, s. 20), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 37/2014 af 15. januar 2014 (EUT 2014, L 18, s. 1) (herefter »forordning nr. 1225/2009«).
- 4 Artikel 9 i forordning nr. 384/96 med overskriften »Afslutning uden indførelse af foranstaltninger, indførelse af endelig told« omfattede bl.a. et stk. 4, som havde følgende ordlyd:

»Fremgår det af den endelige konstatering af de faktiske omstændigheder, at der finder dumping sted og forvoldes skade som følge heraf, og er det af hensyn til beskyttelsen af Fællesskabets interesser påkrævet at gribe ind i henhold til artikel 21, træffer Rådet [...] afgørelse om indførelse af en endelig antidumpingtold [...]«
- 5 Artikel 9 i forordning nr. 1225/2009, der ligeledes havde overskriften »Afslutning uden indførelse af foranstaltninger, indførelse af endelig told«, bestemte i stk. 4:

»Fremgår det af den endelige konstatering af de faktiske omstændigheder, at der finder dumping sted og forvoldes skade som følge heraf, og er det af hensyn til beskyttelsen af Unionens interesser påkrævet at gribe ind i henhold til artikel 21, træffer Kommissionen afgørelse om indførelse af en endelig udligningstold [...]«

- 6 Artikel 10 i forordning nr. 384/96 og artikel 10 i forordning nr. 1225/2009, der begge havde overskriften »Tilbagevirkende kraft«, indeholdt hver et stk. 1, som var identiske og lød således:

»[...] endelig antidumpingtold finder kun anvendelse på varer, der overgår til fri omsætning efter det tidspunkt, hvor afgørelserne i medfør af [...] artikel 9, stk. 4, træder i kraft, jf. dog de undtagelser, der er fastsat i denne forordning.«

- 7 Artikel 14 i forordning nr. 1225/2009 med overskriften »Generelle bestemmelser« bestemte følgende i stk. 1:

»Både midlertidig og endelig antidumpingtold indføres ved forordning og opkræves af medlemsstaterne i den form og i overensstemmelse med den sats og de øvrige kriterier, der er fastsat i den forordning, hvorved tolden indføres. [...]«

- 8 Artikel 23 i forordning nr. 1225/2009 med overskriften »Ophævelse« bestemte:

»Forordning (EF) nr. 384/96 ophæves.

Ophævelsen af forordning (EF) nr. 384/96 berører dog ikke gyldigheden af procedurer, der er indledt i henhold til nævnte forordning.

[...]«

- 9 Forordning nr. 1225/2009 trådte i overensstemmelse med dennes artikel 24 med overskriften »Ikrafttræden« i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen den 22. december 2009 i *Den Europæiske Unions Tidende*, dvs. den 11. januar 2010. Derefter blev denne forordning ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2016/1036 af 8. juni 2016 om beskyttelse mod dumpingimport fra lande, der ikke er medlemmer af Den Europæiske Union (EUT 2016, L 176, s. 21), som trådte i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* den 30. juni 2016.

Toldforskrifterne

- 10 De faktiske omstændigheder, der ligger til grund for tvisten i hovedsagen og den omtvistede forordning, indtraf i en periode, hvor reglerne på toldområdet var fastsat i Rådets forordning (EØF) nr. 2913/92 af 12. oktober 1992 om indførelse af en EF-toldkodeks (EFT 1992, L 302, s. 1), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 952/2013 af 9. oktober 2013 (EUT 2013, L 269, s. 1) (herefter »EU-toldkodeksen«). Denne kodeks er sidenhen blevet ophævet.

- 11 Kodeksens afsnit VII med overskriften »Toldskyld« indeholdt kodeksens artikel 189-242.

- 12 Kapitel 3 i dette afsnit med overskriften »Opkrævning af toldskyldsbetøb« omfattede bl.a. kodeksens artikel 217 og 221.

- 13 Toldkodeksens artikel 217, stk. 1, bestemte:

»Ethvert importafgifts- eller eksportafgiftsbetøb, der udgør en toldskyld – i det følgende benævnt afgiftsbetøb – skal beregnes af toldmyndighederne, så snart de har de fornødne oplysninger, og indskrives af disse myndigheder i regnskabsregistre eller på anden måde (bogføring).«

14 Kodeksens artikel 221, stk. 1 og 3, foreskrev følgende:

»1. Så snart afgiftsbeløbet er bogført, underrettes debitor efter en passende fremgangsmåde om beløbets størrelse.

[...]

3. Underretning af debitor [om afgiftsbeløbets størrelse] kan ikke ske efter udløbet af en frist på tre år, regnet fra datoen for toldskyldens opståen. Fristen afbrydes fra datoen for indgivelse af klage i henhold til artikel 243 og under hele klageproceduren.«

15 Kapitel 5 i toldkodeksens afsnit VII med overskriften »Godtgørelse af og fritagelse for afgifter« indeholdt artikel 236, stk. 1, i samme kodeks, som bestemte følgende:

»Godtgørelse af import- eller eksportafgifter ydes, hvis det godtgøres, at det pågældende beløb på betalingstidspunktet ikke var skyldigt efter lovgivningen [...].

[...]«

Baggrunden for tvisten og det præjudicielle spørgsmål

Baggrunden for den omtvistede forordning

16 Den 5. oktober 2006 vedtog Rådet forordning (EF) nr. 1472/2006 om indførelse af en endelig antidumpingtold og endelig opkrævning af den midlertidige told på importen af visse typer af fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Folkerepublikken Kina og Vietnam (EUT 2006, L 275, s. 1, herefter »den endelige forordning«).

17 Den endelige forordnings artikel 1, stk. 1, indførte en endelig antidumpingtold og opregnede de forskellige kategorier af fodtøj med overdel af læder, som tolden fandt anvendelse på. Forordningens artikel 1, stk. 3, fastsatte satsen for denne told til 16,5% for de typer af fodtøj med overdel af læder, som var fremstillet af virksomheder med hjemsted i Kina, med undtagelse af virksomheden Golden Step, til 9,7% for de nævnte typer af fodtøj, som var fremstillet af Golden Step, og til 10% for de nævnte typer af fodtøj, som var fremstillet af virksomheder med hjemsted i Vietnam.

18 Endvidere foreskrev den endelige forordnings artikel 1, stk. 4, at »[g]ældende bestemmelser vedrørende told [fandt] anvendelse, medmindre andet [var] fastsat«.

19 Endelig fastsatte forordnings artikel 3, at denne skulle træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*, der fandt sted den 6. oktober 2006, og at den gjaldt i to år, dvs. fra den 7. oktober 2006 til den 6. oktober 2008.

20 Den 22. december 2009 vedtog Rådet gennemførelsesforordning (EU) nr. 1294/2009 om indførelse af en endelig antidumpingtold på importen af visse typer fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Vietnam og i Folkerepublikken Kina som udvidet til også at omfatte import af visse typer fodtøj med overdel af læder afsendt fra Macao SAR, uanset om den er angivet med oprindelse i Macao SAR eller ej, som følge af en udløbsundersøgelse i henhold til artikel 11, stk. 2, i forordning nr. 384/96 (EUT 2009, L 352, s. 1, herefter »forordningen om forlængelse«).

21 Artikel 1, stk. 1, i forordningen om forlængelse indførte en sådan told og opregnede de forskellige kategorier af fodtøj med overdel af læder, som tolden fandt anvendelse på. Artikel 1, stk. 3 og 4, i denne forordning fastsatte satsen for denne told til 16,5% for de typer af fodtøj med overdel af læder,

som var fremstillet af virksomheder med hjemsted i Kina eller afsendt fra Macao, til 9,7% for de nævnte typer af fodtøj, som var fremstillet af virksomheden Golden Step, og til 10% for de nævnte typer af fodtøj, som var fremstillet af virksomheder med hjemsted i Vietnam.

- 22 Endvidere bestemte den endelige forordnings artikel 1, stk. 5, at »[g]ældende bestemmelser vedrørende told [fandt] anvendelse, medmindre andet [var] fastsat«.
- 23 Endelig fastsatte forordningens artikel 2, at denne skulle træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*, der fandt sted den 30. december 2009, og at den gjaldt i 15 måneder, dvs. fra den 31. december 2009 til den 30. marts 2011.
- 24 Ved dom af 4. februar 2016, *C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74)*, fastslog Domstolen, at den endelige forordning og forordningen om forlængelse var ugyldige, for så vidt som de var i strid med artikel 2, stk. 7, litra b), og artikel 9, stk. 5, i forordning nr. 384/96.

Den omtvistede forordning

- 25 Som det følger af titlen på den omtvistede forordning og 13. betragtning hertil, er formålet med forordningen at træffe de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dom af 4. februar 2016, *C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74)*.
- 26 I denne henseende anførte Kommissionen i 13.-16., 21. og 24. betragtning til den omtvistede forordning i det væsentlige, at den havde til hensigt at afhjælpe de ulovligheder, som Domstolen havde konstateret, ved at genoptage de procedurer, der havde ført til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, på det stadium, hvor ulovlighederne indtraf, med henblik på at vedtage nye forordninger om genindførelse af antidumpingtold til satser af et passende niveau. Kommissionen præciserede ligeledes, at denne antidumpingtold ville få virkning fra det tidspunkt, hvor den endelige forordning og forordningen om forlængelse trådte i kraft.
- 27 I 18. og 22. betragtning til den omtvistede forordning fandt Kommissionen endvidere, at »de nationale toldmyndigheder, som skal tage stilling til anmodninger om godtgørelse af antidumpingtold på grundlag af [toldkodeksens] artikel 236 [...], [bør forpligtes] til at [...] afvente Kommissionens vurdering af [anmodningerne] om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling og, i givet fald, genindførelse af antidumpingtolden på et passende niveau, inden de påbegynder godtgørelsen«. Kommissionen præciserede også, at »[r]etsgrundlaget for en sådan forpligtelse er [...] artikel 14[, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 1225/2009,] der bestemmer, at forordningen om indførelse af told skal indeholde nærmere bestemmelser om, hvordan medlemsstaterne skal opkræve den«.
- 28 På dette grundlag bestemmer den omtvistede forordnings artikel 1, stk. 1, følgende:
- »1. De nationale toldmyndigheder, som har modtaget en anmodning i henhold til [toldkodeksens] artikel 236 [...] om godtgørelse af den antidumpingtold, der blev indført ved [den endelige forordning] eller [forordningen om forlængelse], og som er blevet opkrævet af de nationale toldmyndigheder, skal, såfremt anmodningen er baseret på, at en eksporterende producent, som ikke indgik i stikprøven, havde anmodet om markedsøkonomisk behandling eller individuel behandling, indgive anmodningen og al tilhørende dokumentation til Kommissionen.
2. Senest otte måneder efter modtagelsen af anmodningen og eventuel dokumentation skal Kommissionen kontrollere, om den eksporterende producent rent faktisk havde indgivet en anmodning om markedsøkonomisk behandling eller individuel behandling. Hvis dette er tilfældet, skal Kommissionen vurdere anmodningen og ved hjælp af en gennemførelsesforordning fra Kommissionen og efter fremlæggelsen af oplysninger [...] genindføre en passende told.

3. De nationale toldmyndigheder skal afvente offentliggørelsen af den pågældende gennemførelsesforordning fra Kommissionen om genindførelse af tolden, inden der træffes afgørelse om anmodningen om tilbagebetaling af og fritagelse for antidumpingtold.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 29 Ved afgørelse af 10. maj 2010, som efterfølgende blev meddelt sagsøgeren i hovedsagen, fastsatte toldkontoret en antidumpingtold på 11 181,92 EUR, som sagsøgeren skulle betale i henhold til den endelige forordning og forordningen om forlængelse for overgang til fri omsætning i Unionen af visse typer fodtøj med overdel af læder med oprindelse i Kina og Vietnam. Disse typer af fodtøj var blevet fremstillet af en kinesisk virksomhed og en vietnamesisk virksomhed, som begge inden for rammerne af de procedurer, der havde ført til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, havde anmodet om at blive indrømmet markedsøkonomisk behandling eller, hvis dette ikke var muligt, individuel behandling. Kommissionen tog imidlertid ikke stilling til disse anmodninger, idet de virksomheder, som havde indgivet dem, ikke var blevet inddraget i den stikprøve af eksporterende producenter, som var blevet foretaget i forbindelse med den undersøgelse, der havde ført til vedtagelsen af de nævnte forordninger.
- 30 Den 12. juni 2012 anmodede sagsøgeren i hovedsagen i henhold til toldkodeksens artikel 236 toldkontoret om godtgørelse af den antidumpingtold, som toldkontoret havde opkrævet på grundlag af den endelige forordning og forordningen om forlængelse, idet denne told efter sagsøgerens opfattelse som følge af disse forordningers ugyldighed ikke kunne anses for at være skyldig efter lovgivningen på betalingstidspunktet. Ved afgørelse af 15. november 2013 blev denne anmodning afvist. Derefter indgav sagsøgeren i hovedsagen en klage over denne afgørelse, som toldkontoret ligeledes afviste, hvorefter sagsøgeren anlagde sag ved den forelæggende ret.
- 31 I denne forbindelse har Finanzgericht Düsseldorf (domstolen i skatte- og afgiftsretlige sager i Düsseldorf, Tyskland) for det første anført, at sagsøgeren i hovedsagen som følge af den situation, hvori denne befinder sig, er berettiget til at påberåbe sig den delvise ugyldighed af den endelige forordning og forordningen om forlængelse, som Domstolen fastslog i dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74), og at sagsøgeren således under normale omstændigheder burde gives medhold i sagen ved at pålægge toldkontoret at godtgøre sagsøgeren den antidumpingtold, som kontoret har opkrævet, i henhold til toldkodeksens artikel 236.
- 32 For det andet har den forelæggende ret anført, at den omtvistede forordning, som blev vedtaget, efter at sagen blev anlagt, henset til sin umiddelbare anvendelighed, imidlertid er til hinder for at pålægge en sådan forpligtelse. Den forelæggende ret har imidlertid tilføjet, at den af flere grunde er i tvivl med hensyn til denne forordnings gyldighed.
- 33 For det første er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt den omtvistede forordning skulle have været vedtaget på grundlag af forordning nr. 384/96 og ikke på grundlag af forordning nr. 1225/2009, og om beføjelsen til at indføre antidumpingtold derfor ikke skulle have været overladt til Kommissionen, men til Rådet, som blev tildelt denne beføjelse ved artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 384/96.
- 34 For det andet, såfremt det antages, at Kommissionen med rette har anvendt forordning nr. 1225/2009 i den omtvistede forordning, ønsker den forelæggende ret oplyst, om Kommissionen, henset til ordlyden af dels artikel 14, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 1225/2009, dels toldkodeksens artikel 236, stk. 1, havde kompetence til at pålægge de forpligtelser, som er fastsat i den omtvistede forordnings artikel 1.
- 35 For det tredje er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt den omtvistede forordning, henset til dels de regler om forbud mod tilbagevirkende kraft, som var fastsat i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 384/96, og senere i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1225/2009, dels den forældelsesregel, som fremgik af

toldkodeksens artikel 221, stk. 3, lovligt kunne genoptage den procedure, der havde ført til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, med det formål at genindføre den antidumpingtold, der var blevet indført ved de sidstnævnte forordninger.

36 For det fjerde er den forelæggende ret i det væsentlige i tvivl om, hvorvidt de forpligtelser, som er fastsat i den omtvistede forordning, kan anses for at være uforholdsmæssige, for så vidt som de nationale toldmyndigheder herved pålægges at indgive de anmodninger om godtgørelse, som de har modtaget i henhold til toldkodeksens artikel 236, til Kommissionen.

37 Under disse omstændigheder har Finanzgericht Düsseldorf (domstolen i skatte- og afgiftsretlige sager i Düsseldorf) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er [den omtvistede forordning] gyldig?«

Formaliteten

38 Kommissionen har gjort gældende, at anmodningen om præjudiciel afgørelse skal afvises med den begrundelse, at sagsøgeren i hovedsagen uden nogen tvivl havde kompetence til at anlægge sag ved Unionens retsinstanser med påstand om annullation af den omtvistede forordning, men at denne undlod at gøre dette inden for den frist, som er fastsat i artikel 263, stk. 6, TEUF, således at sagsøgeren ikke kan omgå denne frist ved nu at påberåbe sig forordningens ugyldighed ved den forelæggende ret.

39 I denne forbindelse følger det af fast retspraksis, at i tilfælde, hvor en person, som uden nogen tvivl har haft kompetence til at anlægge sag ved Unionens retsinstanser med påstand om annullation af en retsakt, har undladt at gøre dette inden for den frist, som er fastsat i artikel 263, stk. 6, TEUF, kan denne person ikke anses for at være berettiget til at påberåbe sig ugyldigheden af en sådan retsakt inden for rammerne af et søgsmål anlagt ved en national retsinstans til prøvelse af en national foranstaltning, som er truffet på grundlag af den nævnte retsakt (dom af 9.3.1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, præmis 23, og af 4.2.2016, C & J Clark International og Puma, C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74, præmis 56).

40 Heraf følger som konsekvens, at hvis den pågældende nationale retsinstans i en situation som den, der er nævnt i denne doms foregående præmis, indgiver en anmodning om præjudiciel afgørelse til Domstolen med henblik på vurdering af gyldigheden, skal denne anmodning afvises.

41 I det foreliggende tilfælde er det imidlertid ikke nødvendigt at afgøre, om sagsøgeren i hovedsagen uden nogen tvivl har haft kompetence til at anlægge sag ved Unionens retsinstanser med påstand om annullation af den omtvistede forordning, eftersom sagsøgeren ikke befinder sig i den situation, som er omhandlet i den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 39. Forordningen blev således vedtaget, efter at der blev anlagt sag ved den forelæggende ret, hvori den ifølge den forelæggende ret gøres gældende over for sagsøgeren i hovedsagen. Sagsøgeren i hovedsagen har til hensigt at forsvare sig og ikke at omgå en frist, inden for hvilken denne kunne have anfægtet den nævnte forordning ved Den Europæiske Unions Ret.

42 Heraf følger, at anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling.

Om det præjudicielle spørgsmål

43 Selv om der i ordlyden af det forelagte spørgsmål ikke henvises til de ugyldighedsgrunde, som den forelæggende rets tvivl bygger på, skal det, henset til oplysninger, som fremgår af forelæggelsesafgørelsen, bemærkes, at den forelæggende ret med dette spørgsmål nærmere bestemt

ønsker oplyst, om den omtvistede forordning er ugyldig af flere grunde, herunder at den omtvistede forordning anvender forordning nr. 1225/2009 og ikke forordning nr. 384/96, at dens retsgrundlag er artikel 14, stk. 1, første punktum, i det førstnævnte af disse to forordninger, at gældende regler om forbud mod tilbagevirkende kraft og forældelse skal overholdes, og at de forpligtelser, som den omtvistede forordning fastsætter, eventuelt er uforholdsmæssige.

- 44 Disse ugyldighedsgrunde skal behandles én for én.
- 45 Den forelæggende ret ønsker for det første oplyst, om den omtvistede forordning, henset til ordlyden af artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1225/2009 og de datoer, hvorpå de procedurer, der førte til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, blev indledt, skulle have været vedtaget på grundlag af forordning nr. 384/96 og ikke på grundlag af forordning nr. 1225/2009. Den forelæggende ret har endvidere påpeget, at såfremt dette er tilfældet, er den omtvistede forordning derfor ligeledes ugyldig med den begrundelse, at den med urette overlader beføjelsen til at indføre antidumpingtold til Kommissionen og ikke til Rådet, idet artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 384/96 tildeler denne beføjelse til Rådet.
- 46 I denne forbindelse bemærkes, at forholdet mellem forordning nr. 384/96 og forordning nr. 1225/2009 reguleres ved artikel 23 i sidstnævnte forordning.
- 47 Denne artikel har overskriften »Ophævelse«. Artiklens stk. 1 bestemmer, at »[f]orordning [nr. 384/96] ophæves«. Artiklens stk. 2 præciserer med hensyn til sidstnævnte forordning ophævelsens virkning på de procedurer, der er indledt i henhold til denne forordning.
- 48 Det skal bemærkes, at der er uoverensstemmelse mellem sprogudgaverne af dette stk. 2. Mens det af visse af sprogudgaverne, bl.a. den tyske udgave, fremgår, at forordning nr. 384/96 fortsat finder anvendelse på de procedurer, som er blevet indledt i henhold til denne forordning, er det i samtlige de øvrige sprogudgaver blot anført, at ophævelsen af forordningen ikke berører gyldigheden af disse procedurer.
- 49 Det følger af fast retspraksis, at nødvendigheden af en ensartet fortolkning af EU-retten imidlertid udelukker, at en EU-retlig bestemmelses ordlyd i tvivlstilfælde betragtes isoleret, idet det tværtimod er påkrævet, at den fortolkes i overensstemmelse med såvel ophavsmandens virkelige vilje som det af ham forfulgte mål, navnlig i lyset af dens affattelse i alle sprogversionerne (dom af 4.2.2016, C & J Clark International og Puma, C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74, præmis 122, og af 25.1.2017, Vilkas, C-640/15, EU:C:2017:39, præmis 47).
- 50 I det foreliggende tilfælde følger det af første betragtning til forordning nr. 1225/2009, at denne forordning i det væsentlige tilsigter at kodificere forordning nr. 384/96 uden at foretage en materiel ændring heraf.
- 51 Endvidere følger det af overskriften på og ordlyden af artikel 23 i forordning nr. 1225/2009, at EU-lovgiver med vedtagelsen af denne artikel ønskede at ophæve forordning nr. 384/96 og samtidigt udtrykkeligt sikre, at de i henhold til denne forordning indledte procedurer forblev gyldige, således at de kompetente institutioner kunne fortsætte behandlingen af disse procedurer. EU-lovgiver fastsatte til gengæld ikke i størstedelen af sprogudgaverne af forordning nr. 1225/2009, at bestemmelserne i forordning nr. 384/96 fortsat skulle finde anvendelse på de nævnte procedurer.
- 52 Endelig følger det af retspraksis, at EU's retsakter i princippet skal udstedes i henhold til de procedureregler, som er i kraft på det tidspunkt, hvor retsakten udstedes (jf. i denne retning dom af 14.6.2016, Kommissionen mod McBride m.fl., C-361/14 P, EU:C:2016:434, præmis 40). Heraf følger, at netop som følge af ophævelsen af forordning nr. 384/96, og henset til formålet med forordning

nr. 1225/2009, kunne de procedurer, som er indledt på grundlag af den førstnævnte af disse forordninger, fra og med denne forordnings ophævelse kun behandles videre på grundlag af den seneste af disse forordninger.

- 53 I det foreliggende tilfælde blev den omtvistede forordning udstedt den 17. februar 2016, dvs. senere end den 11. januar 2010, hvor forordning nr. 384/96 blev ophævet ved forordning nr. 1225/2009.
- 54 Kommissionen vedtog derfor med rette den omtvistede forordning på grundlag af forordning nr. 1225/2009.
- 55 Endvidere skal det bemærkes, at den omtvistede forordning med rette overlader beføjelsen til at indføre antidumpingtold til Kommissionen i stedet for til Rådet, eftersom denne beføjelse blev tillagt Kommissionen ved artikel 9, stk. 4, i forordning nr. 1225/2009, som ændret ved forordning nr. 37/2014.
- 56 Den forelæggende ret ønsker for det andet oplyst, om artikel 14, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 1225/2009 kan udgøre et retsgrundlag for vedtagelse af forpligtelser som dem, som er fastsat i den omtvistede forordnings artikel 1. Den forelæggende ret har i denne forbindelse anført, at det umuligt kan udledes af denne artikel 14, stk. 1, første punktum, at den tildeler Kommissionen kompetence til dels at træffe forberedende foranstaltninger med henblik på genindførelse af antidumpingtold, dels at pålægge forpligtelser, som kan være i strid med toldkodeksens artikel 236, stk. 1, for så vidt som disse forpligtelser hindrer de nationale toldmyndigheder i at godtgøre den antidumpingtold, som er blevet opkrævet i henhold til den endelige forordning og forordningen om forlængelse.
- 57 For så vidt angår det første aspekt af den forelæggende rets spørgsmål skal det bemærkes, at antidumpingtold i henhold til artikel 14, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 1225/2009 indføres ved forordning og opkræves af medlemsstaterne i den form og i overensstemmelse med den sats og de øvrige kriterier, der er fastsat i den forordning, hvorved tolden indføres.
- 58 Det følger af ordlyden af denne bestemmelse, at EU-lovgiver ikke har haft til hensigt at fastsætte udtømmende, hvilke kriterier for opkrævning af antidumpingtold Kommissionen kan fastsætte.
- 59 De forpligtelser, som er fastsat i den omtvistede forordnings artikel 1, tilsigter at fastholde opkrævningen af den antidumpingtold, som er indført ved den endelige forordning og forordningen om forlængelse, idet de forpligter de nationale toldmyndigheder til at afvente, at Kommissionen – med henblik på opfyldelse af dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74) – fastsætter de satser, der skulle have været fastsat for denne told, inden de træffer afgørelse om de anmodninger om godtgørelse, som de operatører, der har betalt denne told, har indgivet.
- 60 Eftersom disse forpligtelser vedrørte medlemsstaternes opkrævning af den omhandlede antidumpingtold, havde Kommissionen således kompetence til at vedtage dem i henhold til artikel 14, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 1225/2009.
- 61 Hvad angår det andet aspekt, som er anført i denne doms præmis 56, skal det bemærkes, at formålet med den omtvistede forordning er at træffe de nødvendige foranstaltninger til opfyldelse af dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74), hvorved Domstolen fastslog, at den endelige forordning og forordningen om forlængelse var ugyldige med den begrundelse, som er anført i denne doms præmis 24.
- 62 Det følger ganske vist af fast retspraksis, at når Domstolen erklærer, at en forordning, der indfører antidumpingtold, såsom den endelige forordning og forordningen om forlængelse, er ugyldig, skal denne told anses for ikke at være skyldig efter lovgivningen i den forstand, hvori dette udtryk er anvendt i toldkodeksens artikel 236, og for i princippet at kunne tilbagebetales af toldmyndighederne

på de betingelser, som er fastsat herom (jf. i denne retning dom af 27.9.2007, Ikea Wholesale, C-351/04, EU:C:2007:547, præmis 66-69, og af 18.1.2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, præmis 34).

- 63 Hvilken rækkevidde en dom om ugyldighed fra Domstolen præcist har, og de forpligtelser, der således følger heraf, skal for hvert konkrete tilfælde fastsættes under hensyntagen ikke blot til konklusionen i dommen, men også til de præmisser, som danner det fornødne grundlag herfor (jf. i denne retning dom af 28.1.2016, CM Eurologistik og GLS, C-283/14 og C-284/14, EU:C:2016:57, præmis 49 og den deri nævnte retspraksis).
- 64 Under disse omstændigheder er det i foreliggende tilfælde nødvendigt at fastslå den præcise rækkevidde af den ugyldighedserklæring, som er indeholdt i konklusionen i dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74), under hensyntagen til de præmisser, som danner det fornødne grundlag herfor.
- 65 Det følger for det første af præmis 79, 112, 135 og 177 i den nævnte dom, at den ugyldighed, som Domstolen har fastslået med hensyn til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, udspringer af to ganske separate, men forbundne ugyldighedsgrunde. Dels har Rådet og Kommissionen under tilsidesættelse af artikel 2, stk. 7, litra b), i forordning nr. 384/96 vedtaget disse forordninger uden forinden at have undersøgt de anmodninger om markedsøkonomisk behandling, som var indgivet af visse eksporterende producenter, der var omfattet af den undersøgelse, der førte til forordningerne. Dels har Rådet og Kommissionen under tilsidesættelse af artikel 9, stk. 5, i forordning nr. 384/96 undladt at undersøge anmodningerne om individuel behandling fra disse eksporterende producenter.
- 66 For det andet fremgår det af den nævnte doms præmis 39, 108, 120 og 131, at samtlige disse anmodninger tilsigtede at give de eksporterende producenter, som havde indgivet dem, en individuel behandling i forbindelse med forskellige forberedende tiltag forud for indførelsen af antidumpingtolden, som kunne have foranlediget Rådet og Kommissionen til at fastsætte lavere antidumpingtoldsatser for disse eksporterende producenter end de satser, som blev fastsat ved den endelige forordning og forordningen om forlængelse.
- 67 Endelig følger det af præmis 174 og 177 i dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74), at Domstolens undersøgelse intet frembragte, der kunne rejse tvivl om gyldigheden af den endelige forordning og forordningen om forlængelse.
- 68 Henset til disse grunde må det fastslås, at Kommissionen for at opfylde forpligtelsen til at opfylde dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74), lovligt kunne fastslå, at det tilkom den at foretage en undersøgelse af de anmodninger, som var indgivet af de pågældende eksporterende producenter, med henblik på at afgøre, hvorvidt den antidumpingtold, de var blevet pålagt i henhold til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, skulle have været ansat til lavere satser end dem, der var fastsat i disse forordninger.
- 69 Det er således højst kun en del af den i henhold til de nævnte forordninger opkrævede antidumpingtold, hvilken del svarer til den eventuelle forskel mellem de satser, antidumpingtolden var fastsat til i disse forordninger, og de satser, antidumpingtolden skulle have været fastsat til, såfremt de ugyldighedsgrunde, der blev fastslået af Domstolen i dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74), ikke havde foreligget, der var blevet pålagt uretmæssigt, og for hvilken de berørte parter derfor skulle have modtaget godtgørelse. I denne forbindelse kan toldkodeksens artikel 236 ikke fortolkes således, at den er til hinder for, at Kommissionen kan anordne, at der træffes afgørelse om anmodningerne om godtgørelse af den nævnte antidumpingtold ved afslutningen af en procedure, som netop har til formål at gøre det muligt for Kommissionen at beregne en sådan forskel.

- 70 Henset til den retspraksis, som er nævnt i denne doms præmis 62 og 63, var der under disse omstændigheder ikke grundlag for umiddelbar og fuld tilbagebetaling af den omhandlede antidumpingtold.
- 71 Eftersom de forpligtelser, som er fastsat i den omtvistede forordnings artikel 1, ikke er i strid med toldkodeksens artikel 236, stk. 1, havde Kommissionen derfor kompetence til at pålægge dem på grundlag af artikel 14, stk. 1, første punktum, i forordning nr. 1225/2009.
- 72 For det tredje ønsker den forelæggende ret oplyst, om den omtvistede forordning lovligt kunne genoptage den procedure, der havde ført til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, med det formål at genindføre den antidumpingtold, der var blevet indført ved disse forordninger under deres oprindelige anvendelsesperiode. Den forelæggende ret har, henset til den omstændighed, at denne antidumpingtold var udløbet, da den omtvistede forordning blev vedtaget, rejst spørgsmålet om, hvorvidt en sådan genoptagelse af proceduren er i strid med dels de regler om forbud mod tilbagevirkende kraft, som var fastsat i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 384/96, og senere i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 1225/2009, dels den forældelsesregel, som fremgik af toldkodeksens artikel 221, stk. 3.
- 73 Hvad først og fremmest angår muligheden for at genoptage den procedure, der førte til den endelige forordning og forordningen om forlængelse, med det formål at genindføre den antidumpingtold, der blev indført ved de sidstnævnte forordninger under deres oprindelige anvendelsesperiode, skal det bemærkes, at når en dom fra Domstolen annullerer en forordning, der indfører antidumpingtold, eller erklærer en sådan forordning ugyldig, har den institution, som skal træffe foranstaltninger med henblik på opfyldelse af dommen, mulighed for at genoptage den procedure, der førte til den nævnte forordning, selv om beføjelsen hertil ikke er udtrykkeligt fastsat i den gældende forordning (jf. i denne retning dom af 28.1.2016, CM Eurologistik og GLS, C-283/14 og C-284/14, EU:C:2016:57, præmis 51 og 52).
- 74 Endvidere følger det af fast retspraksis, at den pågældende institution, medmindre den fastslæde uregelmæssighed medfører, at hele proceduren er ugyldig, med henblik på at vedtage en retsakt, der træder i stedet for en tidligere retsakt, som er blevet annulleret eller erklæret ugyldig, kan genoptage proceduren på det trin, hvor uregelmæssigheden blev begået (dom af 28.1.2016, CM Eurologistik og GLS, C-283/14 og C-284/14, EU:C:2016:57, præmis 51).
- 75 Det følger heraf, at den omtvistede forordning lovligt kunne genoptage den procedure, der havde ført til den endelige forordning og forordningen om forlængelse.
- 76 Hvad dernæst angår hvorvidt en sådan genoptagelse af proceduren, henset til de gældende regler om forbud mod tilbagevirkende kraft, er tilladt i tilfælde, hvor den omhandlede antidumpingtold er udløbet, følger det af Domstolens praksis, at en EU-institution, når den anvender sin beføjelse til at genoptage den procedure, som er nævnt i denne doms præmis 73 og 74, i overensstemmelse med principperne for den tidsmæssige anvendelse af retsregler skal overholde de materielle bestemmelser, der er i kraft på tidspunktet for de faktiske omstændigheder, som er omhandlet i den forordning, der er blevet annulleret eller erklæret ugyldig (jf. i denne retning dom af 14.6.2016, Kommissionen mod McBride m.fl., C-361/14 P, EU:C:2016:434, præmis 40).
- 77 I overensstemmelse med artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 384/96 kan den ved den omtvistede forordning iværksatte genoptagelse af proceduren således ikke medføre, at den forordning, der vil blive vedtaget ved afslutningen heraf, idet den endelige forordning og forordningen om forlængelse herved erstattes, genindfører antidumpingtold, som finder anvendelse på varer, der er overgået til fri omsætning før det tidspunkt, hvor disse forordninger er trådt i kraft.

- 78 Ordlyden af artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 384/96 udelukker derimod ikke, at en sådan procedure kan genoptages i tilfælde, hvor den omhandlede antidumpingtold er udløbet fra dette tidspunkt, for så vidt som tolden genindføres under sin oprindelige anvendelsesperiode og i det foreliggende tilfælde dermed med hensyn til varer, der overgik til fri omsætning efter den endelige forordnings og forordningen om forlængelses ikrafttræden.
- 79 Den i det foreliggende tilfælde iværksatte genoptagelse af proceduren kan derfor ikke anses for at være i strid med reglen om forbud mod tilbagevirkende kraft, som var fastsat i artikel 10, stk. 1, i forordning nr. 384/96, med den begrundelse, at den antidumpingtold, der blev indført ved den endelige forordning og forordningen om forlængelse, var udløbet, da den omtvistede forordning blev vedtaget.
- 80 Hvad endelig angår reglen i toldkodeksens artikel 221, stk. 3, skal det bemærkes, at denne ikke blot bevirker, at debitor ikke kan underrettes om toldafgiftsbeløbets størrelse efter udløbet af en frist på tre år, regnet fra datoen for toldskyldens opståen, men ligeledes at denne toldskyld i sig selv forældes ved udløbet af den nævnte frist (jf. i denne retning dom af 23.2.2006, *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, præmis 39 og 41).
- 81 Således som Domstolen allerede har fastslået, finder denne regel ikke desto mindre i henhold til selve ordlyden af toldkodeksens artikel 221, stk. 3, kun anvendelse med hensyn til underretningen af debitor om afgiftsbeløbets størrelse, og det tilkommer i denne forbindelse alene de nationale toldmyndigheder, som har kompetence til at give denne underretning, at gennemføre reglen (jf. i denne retning dom af 13.3.2003, *Nederlandene mod Kommissionen*, C-156/00, EU:C:2003:149, præmis 63 og 64).
- 82 Endvidere følger det af toldkodeksens artikel 221, stk. 1, at debitor ikke kan underrettes om toldafgiftsbeløbet, før beløbets størrelse er blevet bogført, hvilket toldkodeksens artikel 217, stk. 1, definerer selvstændigt som værende den opgave, hvorved den kompetente toldmyndighed beregner dette beløb, så snart den har de fornødne oplysninger (jf. i denne retning dom af 23.2.2006, *Molenbergnatie*, C-201/04, EU:C:2006:136, præmis 46, og af 16.7.2009, *Snauwaert m.fl.*, C-124/08 og C-125/08, EU:C:2009:469, præmis 21 og 23).
- 83 Som konsekvens heraf kan forældelsesreglen i toldkodeksens artikel 221, stk. 3, hverken være til hinder for, at Kommissionen vedtager en forordning, der indfører eller genindfører antidumpingtold, eller så meget desto mere at Kommissionen åbner eller genåbner en procedure, der går forud for en sådan vedtagelse, idet samtlige disse handlinger nødvendigvis indtræffer, før de kompetente nationale toldmyndigheder beregner det afgiftsbeløb, som skal opkræves i henhold til den pågældende forordning, og derefter underretter debitor herom.
- 84 I det foreliggende tilfælde er det således først, når Kommissionen har afsluttet den procedure, som blev genåbnet ved den omtvistede forordning, og genindført, med en passende sats, den antidumpingtold, som blev indført ved den endelige forordning og forordningen om forlængelse, at de nationale toldmyndigheder kan fastsætte den tilsvarende told og underrette debitor herom. Det er således disse myndigheder, som under de kompetente nationale retsinstansers prøvelse fra sag til sag skal sikre sig, at toldkodeksens artikel 221, stk. 3, er overholdt, idet de efterprøver, at der endnu kan ske underretning under hensyntagen til den frist på tre år, som er fastsat i denne bestemmelses første punktum, og en eventuel afbrydelse af fristen i henhold til bestemmelsens andet punktum.
- 85 Som følge heraf er den nævnte genoptagelse af proceduren ikke i strid med forældelsesreglen i toldkodeksens artikel 221, stk. 3.
- 86 For det fjerde og sidste er den forelæggende ret i tvivl om, hvorvidt de forpligtelser, som er fastsat i den omtvistede forordning, er uforholdsmæssige, idet den har anført, at mindre vidtgående foranstaltninger ville have været tilstrækkelige til at opfylde dom af 4. februar 2016, *C & J Clark International og Puma* (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74).

- 87 I denne henseende følger det af retspraksis, at såfremt den omstændighed, at en EU-retsakt erklæres ugyldig, har den retsvirkning, at den institution, som har vedtaget retsakten, pålægges at træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at afhjælpe den konstaterede ugyldighed, har institutionen, idet den i artikel 266 TEUF fastsatte forpligtelse, der gælder i tilfælde af en dom om annullation, finder analogt anvendelse, en vid skønsbeføjelse ved valget af foranstaltninger, idet det forudsættes, at disse skal være forenelige med den pågældende doms konklusion og de grunde, der danner det fornødne grundlag derfor (jf. i denne retning dom af 28.1.2016, CM Eurologistik og GLS, C-283/14 og C-284/14, EU:C:2016:57, præmis 48 og 76 og den deri nævnte retspraksis).
- 88 Henset til denne vide skønsbeføjelse kan sådanne foranstaltninger kun kendes ulovlige, hvis de er åbenbart uhensigtsmæssige i forhold til det mål, der forfølges (jf. analogt dom af 8.2.2000, Emesa Sugar, C-17/98, EU:C:2000:70, præmis 53, og af 6.9.2017, Slovakiet og Ungarn mod Rådet, C-643/15 og C-647/15, EU:C:2017:631, præmis 207).
- 89 Det forelæggende tilfælde bemærkes således for det første, at det følger af det ovenstående, at det ikke fremgår af analysen af de forpligtelser, som er fastsat i den omtvistede forordnings artikel 1, at forpligtelserne er uforenelige med konklusionen og begrundelsen i dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74).
- 90 For det andet fremgår det ikke, at Kommissionen har anlagt et åbenbart urigtigt skøn ved at træffe netop disse foranstaltninger. Den forpligtelse, som de nationale toldmyndigheder er pålagt, til at indgive de anmodninger om godtgørelse, som de har modtaget i henhold til toldkodeksens artikel 236, til Kommissionen kan således sikre, at Kommissionen har de relevante oplysninger til at afhjælpe den ugyldighed, som Domstolen fastslog i dom af 4. februar 2016, C & J Clark International og Puma (C-659/13 og C-34/14, EU:C:2016:74), uden at dette indebærer en ekstra administrativ byrde for de pågældende operatører eller en ubegrundet forlængelse af behandlingen af de omhandlede anmodninger. Endvidere skal det bemærkes dels, at nævnte behandling er afgrænset af den tidsfrist, der er fastsat i den omtvistede forordnings artikel 1, stk. 2, dels, at en eventuel forsinkelse kan kompenseres ved udbetaling af renter (jf. i denne retning dom af 18.1.2017, Wortmann, C-365/15, EU:C:2017:19, præmis 37).
- 91 Henset til samtlige ovenstående bemærkninger, skal det forelagte spørgsmål besvares med, at gennemgangen heraf intet har frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af den omtvistede forordning.

Sagsomkostninger

- 92 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Undersøgelsen af det forelagte spørgsmål har intet frembragt, der kan rejse tvivl om gyldigheden af Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/223 af 17. februar 2016 om fastlæggelse af en procedure for vurdering af en række anmodninger om markedsøkonomisk behandling og individuel behandling fra eksporterende producenter i Kina og Vietnam og om gennemførelse af Domstolens dom i de forenede sager C-659/13 og C-34/14.

Underskrifter